

El règim tunisià ofereix la seua pitjor cara de repressió

Mentre Tunis acull la Cimera Mundial de la Societat de la Informació, vuit dissidents protagonitzen una llarga vaga de fam per demanar llibertat de premsa, llibertat d'associació i l'alliberament de presos polítics. Les agressions policials a periodistes se succeeixen i continua el control de l'estat sobre els continguts d'Internet. Per acabar-ho d'adobar, el Govern no va deixar entrar a Tunísia el president de Reporters sense Fronteres, Robert Ménard.

Cinc dies abans que començara la Cimera Mundial de la Societat de la Informació (CMSI), l'enviat especial del periòdic francès *Libération*, Christophe Boltanski, era agredit per quatre policies vestits de civil quan tornava al seu hotel en ple centre de la capital tunisiana. Boltanski va ser colpejat i apunyalat a traïció per haver publicat aquell mateix dia una informació sobre els dissidents en vaga de fam des de feia quasi un mes. Malferit, el periodista va arribar a l'hotel, on ningú no es va estranyar que la seua roba estigués plena de sang. Ningú no el va auxiliar. L'endemà, un equip de la televisió belga que enregistrava una reunió de militants de drets humans va ser detingut i la policia va confiscar tot el seu material de treball.

Aquests incidents, impropis de la imatge de progrés i obertura que el país magribí ofereix a l'exterior, però que no van sorprendre gens els qui fa anys que s'enfronten amb el règim dictatorial del president Zine al-Abidine Ben Ali, van rebre la reacció contundent de Philippe Douste-Blazy, ministre d'Afers Estrangers francès, un dia abans de l'obertura de la CMSI. Douste-Blazy va demanar al país amfitrió de la trobada internacional que garantira "la llibertat d'informa-

ció i el lliure exercici dels periodistes per fer la seua labor". La resposta de les autoritats tunisianes no es va fer esperar. Van precisar que s'havia obert una investigació sobre l'agressió, encara que van argumentar que "un incident com aquest pot ocórrer en totes les capitals del món".

França, que en altres trobades internacionals, com la cimera 5+5 –en què es reuneixen països del nord i el sud del Mediterrani–, ha mostrat el seu suport incondicional al règim tunisià, al marge de les denúncies per la nul·la llibertat d'expressió dels opositors, sí que va reaccionar davant l'agressió a periodistes occidentals.

Jacques Chirac, cap d'estat, va anul·lar el seu desplaçament a Tunis per participar en la CMSI, una decisió que també va secundar el seu primer ministre, Dominique de Villepin. Durant els dies posteriors, just abans de la trobada patrocinada per l'ONU, també van cancel·lar el seu viatge molts dirigents d'alt nivell. De fet, dels cinquanta caps d'estat confirmats, només una vintena, la majoria de països africans i àrabs, van acudir a la CMSI. Els països europeus van preferir abaixar el rang i hi van enviar els seus ministres d'Indústria.

La mateixa reacció va mantenir el Go-

vern espanyol, representat per José Montilla. De totes maneres, fins a l'últim moment la Moncloa va sospesar la possibilitat que el president del Govern, José Luis Rodríguez Zapatero, es desplaçara a la capital tunisiana. Hauria estat l'únic dirigent europeu a abonar l'actuació del règim de Ben Ali.

La CMSI és una trobada en què es debaten els grans problemes que planteja el desenvolupament de les noves tecnologies de la informació, i en especial la cada vegada més àmplia distància que separa les condicions d'accés a la informació en països del nord i del sud, l'anomenada fractura digital. En la declaració de principis de la primera fase de la CMSI, celebrada el 2003 a Suïssa, es va destacar la importància de la llibertat d'expressió i opinió, com també el paper fonamental de la televisió i la radiodifusió.

Partint d'aquests principis, és quasi incomprendible que les Nacions Unides triaren Tunísia com a amfitriona de la segona fase de la CMSI. El secretari general de l'ONU, Kofi Annan, va haver de defensar-se de les fortes crítiques rebudes per aquesta elecció. En el seu discurs d'inauguració dels treballs va explicar que "la societat de la informació és impensable sense llibertat". Una teoria que va mantenir durant la seua entrevista amb el president Ben Ali, en la qual, tanmateix, no va fer cap comentari sobre la limitada llibertat d'acció i moviment amb què es van trobar els periodistes fins i tot per cobrir la CMSI.

De seguida es va fer evident que la cimera es desenvolupava en "una illa completament al marge de la realitat del país que l'acollia", que els discursos en favor de la llibertat que s'hi succeïen resultaven incompatibles amb la repressió i la censura que practica el règim de Tunísia. A les primeres agressions físiques, van seguir les que van patir tres periodistes europeus més, entre els quals hi havia el suís Roman Berger, que va ser intimidat i colpejat per les forces de l'ordre per ser present

EL TEMPS

en el bloqueig de l'Institut Alemany Goethe, on es reunien organitzacions no governamentals suïsses, tunisianes independents i internacionals. Després d'aquest incident, el cap de la delegació alemanya i el mateix ambaixador d'Alemanya al país magribí van rebre amenaces.

Quan es va anunciar que Tunis albergaria la CMSI, l'oposició va intentar advertir la comunitat internacional del caràcter repressor del règim de Ben Ali. L'ONU, malgrat tot, no en va fer cas.

Un dels actes de protesta que va tenir més ressò va ser el protagonitzat per vuit coneguts dissidents, la majoria dels quals han patit tortures i han passat anys empresonats, que van començar una vaga de fam el 18 d'octubre, quasi un mes abans que s'inaugurara la CMSI. En una carta de presentació, que van fer arribar també a Annan quan va trepitjar terra tunisiana, expliquen que amb la seua vaga pretenen aconseguir tres coses: llibertat d'associació, llibertat de premsa i l'alliberament dels presos polítics. "Internet és censurada; els mitjans de comunicació, monopolitzats pel partit que ostenta el poder des de fa cinquanta anys; és prohibida la formació de partits polítics, d'associacions i la publicació de periòdics si no són supervisats prèviament pel Ministeri d'Interior. El poder judicial és sotmès al poder executiu i hi ha centenars d'opositors a les presons, patint tortures i resistint en condicions inhumanes des de fa més de quinze anys", explicava la missiva que va rebre Annan.

"El president dirigeix el país de la mateixa manera que dirigiria una comissaria", va apuntar el dissident Sihem Bensedrine. Dos exemples clars van ser, per una banda, la inaudita conferència de premsa que la Lliga Tunisiana dels Drets Humans va poder organitzar i en la qual el seu president, Mokhtar Trifi, va explicar que s'havia prohibit "per la força i la violència" la convocatòria d'una contramanifestació a la CMSI, i per l'altra, el tall sobtat de la retransmissió televisiva en directe de l'acte d'obertura de la CMSI quan el president suís, Samuel Schmid, va defensar la societat tunisiana i va dir que a partir d'aquell moment parlaria "francament". Aquella part del missatge no va arribar als teleespectadors.

Mentre Occident anava descobrint la veritat del règim tunisià es va produir un esdeveniment únic. Sylvan Shalom, ministre d'Afers Estrangers israelians, va visitar per primera vegada oficialment Tunísia, país base del difunt líder palestí Iàsser Arafat durant els anys vuitanta, per entrevistar-se amb el seu homòleg tunisià i lliurar una invitació d'Ariel Sharon a Ben Ali perquè visite Israel.

Tel Aviv i Tunis van tancar les seues respectives oficines de relacions d'interessos comercials l'any 2000, després del començament de la segona Intifada, però l'actual acostament polític podria concretar-se en una ràpida normalització de les relacions bilaterals amb Israel.

Carla Fibla
Rabat

Interiors

Recances europees

Llibert Ferri

El *think tank* socialdemòcrata se sent inquiet davant les incerteses que travessen Europa.

Pocs dies abans de l'esclat de ràbia a França, l'exprimer ministre socialista Lionel Jospin presentava *El món com jo el veig*, un llibre en què formula crítiques al que ell anomena "nou grup dominant emergent" equiparable a les velles aristocràcies. Aquesta "casta", que seria el resultat d'una aliança entre empresaris, financers, alts executius, alts funcionaris i gurus dels mitjans de comunicació, es caracteritza, segons Jospin, perquè reivindica sense cap escrúpol "el caràcter fecund de la desigualtat". Lionel Jospin retreu a aquesta nova aristocràcia tenir com a objectiu prioritari no pas la cohesió social sinó el guany personal, i no interessar-li gens l'espai nacional, sinó la globalització capitalista.

Paral·lelament a Jospin, l'ideòleg de la "tercera via", el britànic Anthony Giddens, feia reflexions sobre el futur europeu en la presentació de l'informe de *Policy Network*. Giddens advertia que el fracàs o l'estancament del projecte europeu podria provocar una gran crisi economia i la resurrecció dels nacionalismes. Només les reformes liberals plantejades per Blair en el marc de la presidència europea podrien evitar el desastre. Reformes, ja se sap, que significarien flexibilitzar els mercats, invertir en educació per fer front a la pobresa, protegir la gent i no pas els llocs de treball i aprimar encara més l'estat del benestar. Giddens, com Jospin, també es queixa de les desigualtats, inacceptables, que detecta al Regne Unit, però, contràriament a l'exprimer ministre francès, no hi veu darrere dels desequilibris l'acció de "castes" dominants. Ni tan sols les anomena.

llibertferri@telefonica.net